

Kirjoitusohjeita

Hyvin suunniteltu on
puoliksi tehty!

Kurssin toteutus 2023-34

- Kurssi = n. 18 tuntia. Keskimäärin 3-4 tuntia jokaisesta kurssista.
- Vähän yleiskertausta eri aiheista, termistöä, ajankohtaisuuksia...
- **Pääpaino kysymyksiin vastaamisessa ja sen harjoittelussa!**
- Studeon materiaali
- Vähän muuta materiaalia (mitä ehditään).
- YH-kirjoitus pe 22.3.2024

1. Lepää ja virkisty edellisenä päivänä/iltana. Nuku hyvät yöunet.

Korkeintaan joitakin pieniä tarkistuksia edeltävinä päivinä.

**2. Saavu ajoissa levänneenä
paikalle.**

3. Mukaan:

- **Tietokone ja kirjoitusvälineet**

kuulokkeet, hiiri

(hyvää jälkeä tekevä kynä, siististi pyyhkivä kumi, teroitin)

- **hyvät eväät**

ei tekstejä

ei rapisevaa

ei nopeita hiilihydraatteja ja liian

raskasta (paitsi viimeiselle tunnille)

- **lämpimät mukavat vaatteet**

4. Istu rauhassa, kuuntele viime hetken ohjeet.

**5. Kysy ennen kirjoitusten
alkamista, jos on jotain epäselvää.**

6. Käy läpi rauhassa kaikki kysymykset. Valitse jo ennakkoon ”helpoimmat”, (mahdollisesti ne 5, joihin aiot vastata).

7. Erityisesti katso laajemmat 30 pisteen tehtävät – mieti pystytkö tai kannattaako vastata.

**8. Etsi seuraavaksi 2-3
mielestäsi helpointa tehtävää.
Jätä yksi ”reserviin”.**

9. Katso kelloa, suunnittele ajan käyttöä.

- esim. alun jälkeen jäljellä 5,5 tuntia
= n. 65 min./kysymys
- joka tehtävän jälkeen 2-3 min. +
pari ruokailu- ja vessataukoa →
- suunnittele 5-10 min. vastaa
50-55 min.!

10. Aloita vastaaminen helpoimmasta.

- se tuo itsetuottamusta**
- jättää aikaa haastavimmille kysymyksille**

11. Viimeiseksi ”epävarmin” tehtävä.

→ esim. YH3 – Eurooppalaisuus ja Euroopan Unioni, johon voi pystyä vastaamaan YH1 ja YH2- kurssien pohjaltakin....

Vastaaminen

- **Opiskelijan on testattava oman koneensa toimivuus ennen yo-kokeita Abitti-järjestelmässä.**
- **Opiskelija pitää osata itse käynnistää kone Abitti-järjestelmään sekä hallita Abitti-järjestelmän toiminnot.**

Huomioitavaa vastaamiseen!!!

- 1. Lue kysymys huolellisesti ja useaan otteeseen.**
  - Selvitä mitä kysytään ja vastaa siihen. Liittymäkohdat muuhun?
- 2. Huomaa kysymyssanat (tai tehtävän anto), esim. pohdi, vertaa...**
  - Tehtäviä/kysymyksiä voi olla useita.
    - Arvioi painoarvo, mikä on tehtävässä **keskeisin kysymys.**

Aluksi huomioitavaa!!!

3. Selvitä avainkäsitteet.

4. Analysoi aineisto.

- Ensin yleisimmät muutokset, sitten yksityiskohtaisemmin.
- Yleensä muutosten selittämisen lisäksi selitettävä syitä.
- Esitä tarvittaessa lähdekritiikkiä.

Aluksi huomioitavaa!!!

5. **Jäsentele:** käsitekartta, luettelo tms. pääongelmista/-asioista.
6. **Perustele.**
7. **Selvennä asiaa tarvittaessa havainnollisin esimerkein.**
8. **Vastaa selkeästi hyvällä suomen kielellä!**

LYHYESTI

1. Osaa perusteet
2. Ota kantaa
3. Perustele
4. Tarkastele eri näkökulmia
5. Puhu oikeaa kieltä
6. Kritisoi lähteitä (jos on tarve)
7. Ajankohtaisuus tai muu lisätieto

Kun vastaat

- Suunnittele ennen kuin alat kirjoittaa:
  - Valmistelu ranskalaisin viivoin / käsitekarttana
  - Esseenrakenne
- Käsitteiden määrittely ja ajoitus
- Vastaa siihen mitä kysytään
- Vältä asiavirheitä: jos et muista tarkasti, käytä kiertoilmaisua
- Neutraali kieli: ~~ryssä, sakemanni, kommari...~~
- Muista lähdekritiikki
- Hyödynnä muiden aineiden osaamistasi (ja muuta)

Valmistautuminen

- Tärkeää on hallita suuret linjat (syy-seuraussuhteet)
- Voit kerrata asioita tavalla, joka jää sinulle muistiin
  - Ydinasioiden listaaminen
  - Käsitekartat (värit + muodot?)
  - Kertausvideot
  - Ylen Abitreenit
  - Menneet tehtävät ja hyvän vastauksen piirteet, **ChatGPT**

Kokeessa

- Tule ajoissa paikalle, varaudu odottamaan
- Katso kaikki kysymykset läpi
- **MUISTA: vastaus vain viiteen!**
  - Tavoite: 2 x 30 p. ja 3 x 20 p. = max120 p.
  - Aloita helpoimmalla: itseluottamus, flow
  - Sitten 30 p. tehtävät: vireystila aamupäivällä korkea
  - Lopuksi kaksi 20 p. tehtävää
- **Huomioi ajankäyttö**
  - 20 p. 50-60 min.
  - 30 p. 1h 20 min –1h 30 min
  - Lopuksi n. 30 min tarkastamiseen ja viimeistelyyn

Ja vielä lopuksi viimeiseksi illaksi ja aamuksi:

- 1. Ajoissa nukkumaan!**
- 2. Nauti ravitseva aamupala ja tee kunnon eväät - tarvitset paljon energiaa.**
- 3. Opiskelut on opiskeltu - jätä oppikirjat rauhaan.**
- 4. Pukeudu mukaviin vaatteisiin.**
- 5. Tarkista, että kaikki kokeessa tarvitsemasi välineet (lyijykynät, teroitin, pyyhekumi, viivain ja puuvärit) ovat kunnossa ja mukana.**

Ja vielä lopuksi:

- 6. Ole ajoissa paikalla.**
- 7. Kuuntele rehtorin/opettajien viimeiset ohjeet.**
- 8. Kysy rohkeasti epäselviksi jääneet asiat.**
- 9. Luota itseesi, ole huolellinen ja rauhallinen.**
Muilla on täsmälleen samanlaiset kysymykset ja tilanne.
- 10. Ota rennosti äläkä jännitä turhaan - kyllä se siitä!**

Jos sairauden tai jonkin muun vakavan esteen takia et pääse kokeeseen, soita heti rehtorille.

Kirjoituksissa

1. **Luota itseesi**
2. **Ole rauhallinen**
3. **Ole järjestelmällinen (suunnittele)**
4. **Ole huolellinen (kysymykset ja aineistot)**
5. **Ole monipuolinen (kurssit, aineet, näkökulmat)**
6. **Tarkista (jos jää aikaa)**

Aluksi

- **Kysyttävää?**

- Kirjoituksista?

- Yhteiskuntaopin ylioppilaskokeen tehtävät ovat jatkossakin tuottamistehtäviä, joiden tehtävänanto on esimerkiksi **tulkitse, tarkastele, erittele, vertaile, pohdi tai arvioi**. Eri tehtävänannot kytkeytyvät eritasoisiin kognitiivisiin prosesseihin (mm. **analysointi, arviointi, soveltaminen**). Jatkossakin osa tehtävistä on luonteeltaan yksinkertaisempia **määrittely- ja selittämistehtäviä**, osa taas edellyttää kokelaalta analyysiä, synteesiä tai arviota. **Koetehtävät voivat olla moniosaisia**; tällöin eri osat usein mittaavat eritasoisia ajattelun taitoja. Yhteiskuntaopin kokeessa **ei ole monivalintatehtäviä**.

Kokeen rakenne

- Tarjolla 9 tehtävää
- Saat vastata viiteen (5), ei pakollisia tehtäviä
- 20-pisteen tehtäviä on 6
- 30-pisteen tehtäviä on 3, kokeen lopussa
- **Saat vastata enintään kahteen (2) 30-pisteen tehtävään!**
- Enimmäispistemäärä on siten 120 p.
- Tai 100 p., jos vastaa viiteen 20-p tehtävään.

Ylioppilaslautakunta

- Kukin koetehtävä kohdentuu kuten ennenkin ensisijai johonkin tiettyyn kurssiin, mutta joskus tehtävän aihe sivuaa usean eri kurssin aluetta.
- Yleisperiaate koetehtävien kohdentumisessa lukion yhteiskuntaopin eri kursseihin on, että:
  - **kuhunkin pakolliseen yhteiskuntaopin kurssiin kohdentuu yksi 30 pisteen ja yksi 20 pisteen tehtävä. (YHo1, YHo2 ja YHo3 = Eurooppatieto)**
  - **Syventävään kurssin kohdentuu kaksi 20 pisteen tehtävää. (YHo4 = Lakitieto)**
  - **Yksi 20 pisteen tehtävä käsittelee teemoja, jotka integroivat useamman eri kurssin sisältöjä.**
  - **Laajemmissa (30p.) yhdisteleviä tehtäviä.**

Kokeen rakenne (sähköinen)

- 20-pisteen tehtävät:

- Tehtävät 1-6 (20p) → YH01 – yhteiskuntatieto, YH02 – taloutieto, YH03 –Eurooppatieto) ja YH04-lakitieto (2kpl)

- 30-pisteen tehtävät lopussa:

- Tehtävä 7 → YH01
- Tehtävä 8 → YH02
- Tehtävä 9 → YH03

*Huom!
Myös kurssirajat ylittävä
kysymys (20p-tehtävä).
→ Mihin kurssiin painottuu!*

Yhteiskuntaoppi YO:ssa

- yhteiskuntaopin ylioppilaskokeessa 9 kysymystä, joista 5 vastataan
- kysymykset jakautuvat kursseittain:
  - **YH01: 1 kpl 20p. + 1 kpl 30p.**
  - **YH02: 1 kpl 20p. + 1 kpl 30p.**
  - **YH03: 1 kpl 20p. + 1 kpl 30p.**
  - **YH04: 2 kpl 20p.**
  - **Integroiva tehtävä 1 kpl 20p.**
- tehtävissä on usein erilaisia materiaaleja, kuten kuvaajia, taulukoita ja tekstejä

Vastaaminen

- Osa kokelaista voi kokea sujuvaksi kirjoittaa vastaukset tekstinkäsittelyohjelmassa ja siirtää ne sitten vastauslomakkeeseen.
- Tekninen häiriö voi tosin tuhota keskeneräisen vastauksen, ja siksi on syytä tallentaa tekstiä välillä vastauslomakkeellekin.
- Vastausta suoraan vastauslomakkeelle kirjoitettaessa tekniset häiriöt eivät tuhoa vastausta, sillä lomakkeelta teksti tallentuu reaaliaikaisesti palvelimelle.

Pisterajoista

Yh
tei
sk
un
ta
op
pi

L =

94

94

89

84

E =

79

79

72

69

M =

65

67

60

56

C =

51

54

47

44

B =

37

41

35

33

A =

23

31

24

23

i+ =

20

29

22

21

i =

18

26

19

19

i- =

16

20

13

15

Vastaaminen

- **Toistaiseksi kokelas ei yhteiskuntaopin ja historian reaalikokeissa tarvitse vastauksen laatimisessa kuin tekstinkäsittelyohjelmaa. Myöhemmin aineidemme kokeisiin saattaa tulla tehtäviä, joissa edellytetään muidenkin ohjelmien käyttöä (esim. grafiikka, kuva-analyysi).**